

Astronomické Slovensko 2019 | Danišovce | 25. – 27. september 2019

Projekt IAU100 NameExoWorld na Slovensku

Jaroslav Merc, Rudolf Gális

predseda národnej komisie projektu NameExoWorlds
asistent národného koordinátora pre vzdelávacie aktivity IAU na Slovensku

IAU100
NameExoWorlds
SLOVENSKO

Name ExoWorlds II

- oslava 100. výročia IAU
- každá krajina sveta má možnosť pomenovať hviezdu a planétu
- súťaž nadväzuje na NameExoWorlds I (2015) – 19 exoplanét
- zoznam dobre študovaných a potvrdených exoplanét
- zohľadnený vzťah planéty k danej krajine, pozorovateľnosť z územia daného štátu
- osamotené hviezdy s magnitúdami od 6 do 12
- jedna planéta v systéme
- planéty sú plynné obry (10 – 500% hmotnosti Jupitera)

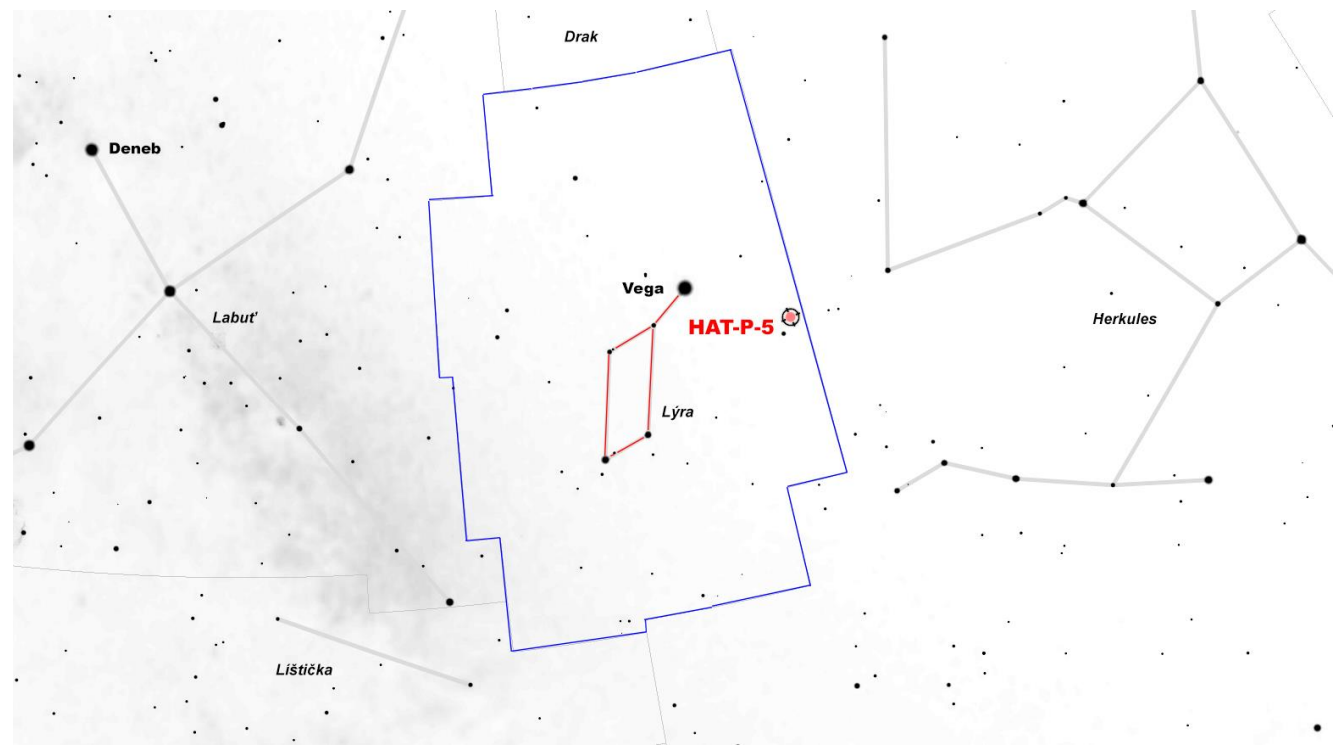
IAU 100
NameExoWorlds
SLOVENSKO

Slovenská exoplanéta HAT-P-5b

- exoplanéta objavená v roku 2007 metódou tranzitov
- v rámci projektu HATNet (*The Hungarian-made Automated Telescope Network Exoplanet Survey*)
- *HAT-P-5* vzdialená asi 990 svetelných rokov
- zhruba 12 magnitúda, spektrálny typ G1V
- $M \sim 1,16 M_{\odot}$, $T_{\text{eff}} \sim 6000 \text{ K}$, vek $\sim 1,7 - 2,5$ miliárd rokov

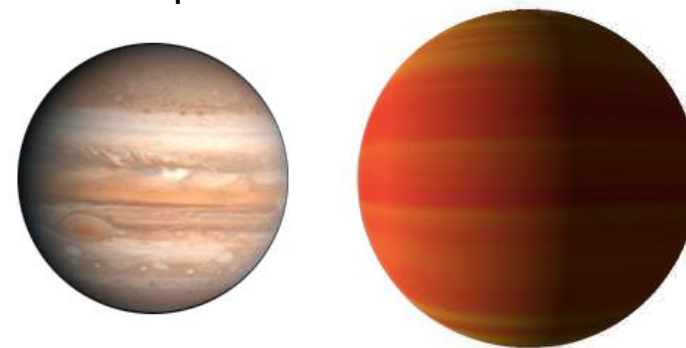

Slovenská exoplanéta HAT-P-5b

Slovenská exoplanéta HAT-P-5b

- kategória *horúcich Jupiterov*
- obežná doba 2,79 dňa (asi 67 hodín)
- rovnovážna teplota takmer 1 400 kelvinov
- hmotnosť 1,06 hmotností Jupitera (asi 337-krát hmotnejšia ako Zem), polomer asi o 26 % väčší ako Jupiter

Súťaž o pomenovanie exoplanéty

- národný koordinátor pre vzdelávacie aktivity IAU na Slovensku ustanovil organizačný výbor; schválený IAU
- dve kolá súťaže
- návrhy od jednotlivcov všetkých vekových kategórií (vždy dvojica pomenovaní)
- musia spĺňať podmienky IAU, doplnené o krátke zdôvodnenie
- spoločná téma – prípadné ďalšie objavené objekty v systéme
- hlasovanie o vybraných návrhoch v druhom kole súťaže

IAU 100
NameExoWorlds
SLOVENSKO

Súťaž o pomenovanie exoplanéty

- názvy vecí, mená ľudí alebo miest s dlhodobým kultúrnym, historickým alebo geografickým významom
- vysloviteľné (aspoň v nejakom jazyku), jednoslovné, neurážajúce
- nie rovnaké alebo podobné existujúcim objektom
- nie mená žijúcich osôb alebo zosnulých po roku 1919
- nie mená spájané s politickými, náboženskými, vojenskými aktivitami
- nie umelo vytvorené mená, skratky, obsahujúce čísla

IAU 100
NameExoWorlds
SLOVENSKO

Termíny

- *6. jún 2019* – oficiálny celosvetový štart súťaže
- *6. jún – 31. august 2019* – **prvé kolo súťaže** (zber návrhov na pomenovanie exoplanéty a jej materskej hviezdy)
- *1. september – 15. september* – posúdenie návrhov organizačným výborom, schválenie užšieho výberu návrhov
- *16. september – 31. október 2019* – **druhé kolo súťaže** (hlasovanie za vybrané návrhy)
- *1. november – 15. november 2019* – spracovanie výsledkov hlasovania, odoslanie víťazného návrhu IAU
- *16. november – 16. december 2019* – schválenie návrhov riadiacim výborom *IAU100 NameExoWorlds*
- *16. – 21. december 2019* – **celosvetové vyhlásenie výsledkov súťaže**

1. kolo

- od 6. júna do 31. augusta 2019
- takmer 540 návrhov od slovenskej verejnosti
- v návrhoch:
 - staroslovenská mytológia
 - geografia Slovenska, flóra
 - slovenské rozprávky
 - postavy spojené so slovenskou históriou

IAU 100
NameExoWorlds
SLOVENSKO

2. kolo

- 12 návrhov vybraných komisiou
- flóra Slovenska: **Kamilka – Margarétka, Lipa – Čučuriedka**
- slovenské rozprávky: **Atalienka – Valibuk, Vratko – Plavčík**
- slovanská mytológia: **Svarog – Vesna, Svarožič – Svarog, Svarožič – Živa**
- slovenské rieky: **Váh – Hornád**
- staroslovenské pomenovania telies Slnecnej sústavy: **Chasoň – Kráľomoc**
- Tatry a tatranské štíty: **Gerlach – Kriváň, Gerlach – Velická**
- typické slovenské jedlá: **Parenica – Haluška**

2. kolo

- internetové hlasovanie
- od 16. septembra do 31. októbra 2019
- víťazný návrh a dva záložné do IAU
- komisia IAU rozhodne o prijatí (december 2019)

Osobné údaje

Vaše meno a priezvisko*

Váš email*

Vybraný návrh

☐ Kamilka --- Margarétka
 ☐ Lipa --- Čučoriedka
 ☐ Atalienka --- Valibuk
 ☐ Vratko --- Plavčík
☐ Svarog --- Vesna
 ☐ Svarožič --- Svarog
 ☐ Svarožič --- Živa
 ☐ Váh --- Hornád
 ☐ Chasoň --- Kráľomoc
☐ Gerlach --- Krívaň
 ☐ Gerlach --- Velická
 ☐ Parenica --- Haluška

Povinné súhlasy

☐ Súhlas s pravidlami súťaže.

☐ Súhlas so spracovaním osobných údajov pre účely súťaže.

ODOSLAŤ

<https://www.astro.sk/iaul00/index.php/name-exoworlds/hlasovaci-formular/>

<http://iaul00.sk/>

IAU 100
NameExoWorlds
 SLOVENSKO

Materiály na stiahnutie

- logá súťaže, plagáty, bannery, vyhľadávacie mapky

IAU100
NameExoWorlds
SLOVENSKO

Projekt v médiách

IAU100
NameExoWorlds
SLOVENSKO

Organizačný výbor na Slovensku

- **Jaroslav Merc** – predseda
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
- **Rudolf Gális** (ex officio)
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
- **Martina Bačová**
Rozhlas a televízia Slovenska
- **Mária Hajduková**
Astronomický ústav Slovenskej akadémie vied
- **Daniela Rapavá**
Hvezdáreň v Rimavskej Sobote

Ďakujem za pozornosť.

iau100.sk

IAU100
NameExoWorlds
SLOVENSKO

